

بسمه تعالی

سازمان آموزش و پرورش استان _____

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان _____

آزمون درس: فارسی (۱) (فصل سوم) پایه: دهم نام آموزشگاه: _____ تاریخ آزمون: _____

نام و نام خانوادگی: _____ نام کلاس: _____ شماره دانش آموزی: _____ مدت آزمون: _____

بازم	قلمرو زبانی (۳/۵ نمره)
۰/۱۵	۱. معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) خبردهنده از او ملک چنار بود. <u>صلط</u> ، یکی از صفات <u>فرا</u> ب) آن روز، موشی بگرفتند و در <u>خفه</u> کردند. <u>جسب</u> <u>کدر</u> <u>ان</u> <u>ایضای</u> <u>ارز</u> <u>ممنه</u> <u>در</u> <u>آن</u> <u>نکته</u>
۰/۲۵	۲. در کدام گزینه برای واژه «دولت» معادل معنایی نمی‌توان یافت؟ الف) خاتم شاهیست در انگشت کرد تا که شوی حاکم و فرمانروا ب) شکر خدا کز مدد بخت کارساز بر حسب آرزوست همه کار و بار ما ج) همای اوج سعادت به دام ما افتد اگر تو را گذری بر مقام ما افتد د) جلوه‌گاه طایر اقبال باشد هر کجا سایه اندازد همای چتر گردون‌سای تو
۰/۱۵	۳. در گروه‌های واژگان زیر تادریستی‌های املائی را بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. «اندوه و محنت، سر زلف، نعیمی و فرومایگی، طرب و شادی، نغز عهد، حسن سیرت» (نقش)
۰/۲۵	۴. املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. «ای (صبا) سببا» گر به جوانان چمن بازرسی خدمت ما برسان سرو و گل و ریحان را»
۰/۲۵	۵. در کدام گزینه واژه دوتلفظی وجود دارد؟ الف) زلیخا در عشق و درد او بی‌قرار بود. (ب) یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود. ج) اندوه و شادی در این قصه بسیار بود. د) خبردهنده از او، ملک چنار بود.
۰/۲۵	۶. کدام قسمت جمله زیر، حذف شده است؟ «نیکو خو، بهتر هزار بار از نیکو رو.» <u>اعت</u> <u>ف</u> <u>سینه</u> <u>صفا</u> <u>می</u>
۰/۱۵	۷. نقش «در» در بیت «الف» با نقش کدام قسمت در بیت «ب» یکی است؟ الف) <u>توانگر</u> <u>دین</u> <u>رحمت</u> <u>به</u> <u>روی</u> <u>درویشان</u> میند؛ گر تو بیندی خدای بگشاید. ب) <u>معاش</u> <u>چنان</u> <u>کن</u> <u>که</u> <u>گر</u> <u>بلغزد</u> <u>پای</u> فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد.
۱	۸. در نمونه‌های زیر ضمایر متصل را بیابید و نقش آن‌ها را مشخص کنید. الف) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد. ب) چو یار نیست به تسکین خلق نتوان زیست که دوستان اگر دم دل دهند، جان ندهند. (نقش)

۰/۱۵

۹. «اسرار التوحید» اثر کیست؟ صحرین سنور

۱

۱۰. در هر یک از موارد ستون اول، کدام یک از آرایه‌های ستون دوم دیده می‌شود؟ (پاسخ‌ها تکراری نباشند)

الف) مجاز	گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید.	۱) گفتم که (بوی) ولقت گمراه عالم کرد
ب) جناس	بر سرش زد گشت طوطی کل ز ضرب	۲) دید پرروغن دکان و جامه چرب
ج) ایهام	می گویم و بعد از من گویند به دوران‌ها	۳) گویند مگو سعدی، چندین سخن از عشقش
د) تضاد	ز دست بنده چه خیزد خدا بنگهدارد.	۴) چو گفتمش که دلم را (نگاه‌دار) چه گفت؟

۰/۱۵

۱۱. آرایه ادبی مشترک دو مورد زیر چیست؟ سجع

الف) محبت را غایت نیست؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.
ب) از روی نیکوش حبس و چاه آمد، و از خوی نیکوش تخت و گاه.

۰/۱۵

۱۲. بیت زیر را کامل کنید.

چه عشق ماست با سحر است بیایان با

«گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید

قلمرو فکری (۴ نمره)

۲

۱۳. موارد زیر را به نثر روان برگردانید.

- الف) از خوی نیکوش امر و فرمان آمد. از باطن و رفتار رفت یوسف به قدرت و فرمانبری رسید.
- ب) تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد. چاره (نیرینی) بدو در آن بی‌فکری عشیت الهی فراوانی یافتند. آید
- ج) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای ... ای ایستاده‌مان ز زندگی کن کبر اگر نشانه کردی.
- د) هر آن که جانب اهل وفا نگه‌دارد. ... در یکی که امرام و فرمان‌داران و عاشقان را نگر دارد.

۰/۱۵

۱۴. عبارت «هرگز کید کایدان یا خواست خداوند غیب‌دان برابر نیاید» با کدام آیه یا حدیث ارتباط مفهومی دارد؟

- الف) الذَّهْرُ یُومَانُ یَوْمَ لَکَ وَ یَوْمَ عَلِیکَ
ج) وَ مَنْ یَتَوَكَّلْ عَلَی اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
ب) حَاسِبُوا قَبْلَ اَنْ تُحَاسَبُوا
د) وَ مَكْرُوا وَ مَكَرَ اللّٰهُ وَ اللّٰهُ خَیْرُ الْمَکْرِیْنَ.

۰/۱۵

۱۵. شاعر در بیت زیر شرط وفاداری معشوق را در چه می‌داند؟

گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه‌دارد.
پاسخ: وفاداری عاشق

۰/۱۵

۱۶. درباره ارتباط مفهومی دو عبارت زیر، توضیح دهید.

الف) «الصبر مفتاح الفرج».
ب) یعقوب، خود او را به صبر آموزگار بود.
صبر کلید گنج است و با صبری بر این مشکلات را آسان نمود

۰/۱۵

۱۷. مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید.

الف) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست
ب) تا نگردي آشنا زین پرده رمزی تشنوی
صمیمیت سوزن عاشق را نلای دارد.
که آشنا سخن آشنا نگه دارد
گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

موفق باشید.